

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 13 číslo 3

2022

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

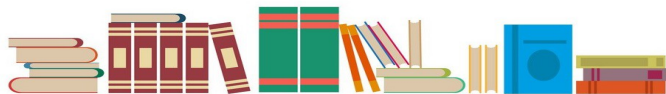

PREČÍTANÉ LETO 2022

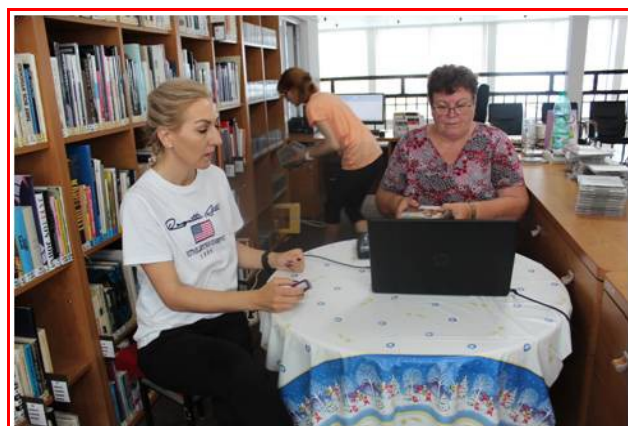
OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Čítanie s Pánom Mrkvičkom	10
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	11
Regionálne osobnosti – Nikolaj Vergun	15
Z pera našich čitateľov	17
Knižné novinky	19
Knihovnícke všeličo	21
Čitateľ – tvor zložitý?!	23
Knižnice z rôznych kútov sveta	24
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	25
Keď miluješ knihy...	26
Logická hra	27

Knižnica pre všetkých

V zmysle zákona č. 126/2015 Z.z. o knižniciach, bližšie definovaná v § 14., ods. 2 sa v Podduklianskej knižnici vo Svidníku v dňoch 11.7. – 29.7.2022 konala **revízia knižničného fondu**. Revízia bola vykonaná za pomoci čítača čiarového kódu, ktorý zosnímal jednotlivé knižničné jednotky v knižnično-informačnom systéme DAWINCI. Cieľom revízie je fyzicky porovnať reálny stav knižničných dokumentov, ktoré sú uložené na policiach, v sklade, v bibliobuse, ale aj vo výpožičnom procese, s evidovaným počtom knižničných jednotiek. Do revízie knižničného fondu boli zapojení všetci zamestnanci knižnice. V súčasnosti sa dohľadávajú nezrevidované knižničné jednotky. Tituly, ktoré sa fyzicky nenájdu, sa z fondu následne vyradia. O výsledku revízie sa vyhotoví zápisnica, ktorá reálne ukončí revíziu knižničného fondu v roku 2022.

V Podduklianskej knižnici vo Svidníku sa 22. júna 2022 uskutočnil seminár pod názvom Kríza čítania, je čítanie v kríze?, ktorý prebiehal formou prednášok, úvah a názorov lektorov zaoberajúcich sa problematikou čítania detí, ale aj dospelých. Na seminári vo svojich prednáškach dotkli ich nebaví čítanie, ako pôsobí na ich kritické myslenie a na rozvíjať ich čitateľskú čítaní, vzdelávaní, získavaní detského čitateľa. Takéto jedinečné a jeho cieľom je problematiku najmä zo strany rodičov. Seminár sa uskutočnil knižnice, ktorý z verejných podporu umenia. Jednotlivé tomto seminári sú publikované **čítania, je čítanie v kríze?**, ktorú sa záujemcom o túto problematiku dostál do rúk v posledných júlových dňoch.

Čo je Prečítané leto

Je to letný balíček knižiek a zábavy pre vašu rodinu. Obsahuje tri veľké letné témy, okolo ktorých sa budú točiť celé prázdniny.

Na každý týždeň pre vás máme dobré detské knihy pre najmenšie deti, začínajúcich čitateľov a aj pre tínedžerov. Môžete a nemusíte vyberať z našich tipov. Nakoniec, možno sa vám nepodarilo ich zohnať alebo možno nepatria k vašim obľúbeným. Hlavne nech vás bavia!

Každý týždeň pre vás máme zopár nápadov na hry alebo aktivity. Niektoré nezaberú žiaden čas. Iné si viete vsunúť do dobrodružstiev, ktoré by ste aj tak s deckami podnikli. Na niektoré budete potrebovať Lego, na niektoré lepidlo, no a na ďalšie zase múku, vajíčka a cukor. Vyberte si tie, ktoré vás budú baviť najviac. (A pssst, overte, či je aj vaša knižnica zapojená do Prečítaného leta. Ak áno, budú sa tam diať veci!)

Zdroj: <https://precitaneleto.sk/>

Prázdninový útlm a prečo je to pliaga.

Učitelia so smiechom vpravievajú, že v septembri sa im do škôl a škôlok vracajú prázdne hlávky. Je to tak. Avšak straty, ku ktorým počas leta dochádza sú veľmi veľké, a veru nie na zasmiatie. Na Slovensku sa o tomto veľa nehovorí, no vo svete je prázdninový útlm (z anj. *summer slide*) veľmi podrobne preskúmaný.

Nemáme na mysli zoznam vybraných slov či stupňovanie nepravidelných prídavných mien. Ide o prosté čitateľské zručnosti: sústredenie na text a schopnosť hlbšie mu rozumieť, slovná zásoba, ktorá zoširoka presahuje to, čo bežne používame v smskách. Toto sú zručnosti, ktoré potrebujú tréning, a aj počas leta. A ak sa netrénujú, zvykne to končiť pri priemerne sedemnástich hodinách telky za týždeň.

Ale pozor – vy počas leta potrebujete pauzu! A my nechceme, aby ste na prácu mysleli ešte aj počas leta. Preto pre vás máme parádny – a stále odychový – liek. Je taký jednoduchý, až by sa vám možno nezдалo: **presnejšie 4 až 6 prečítaných kníh za jedno leto.**

Čože? To stačí? Veru stačí. Aby ste rozumeli, jedna obyčajná Pippi má v sebe takmer 30 tisíc slov. Anna zo Zeleného domu takmer 50 tisíc. A medzi nimi sú slová a vetné štruktúry, ktoré bežne v smskách nepoužívame. A sústredenie, och, to sústredenie, keď vás príbeh chytí za golier a nepustí! Toto je niečo, čo v septembri nedobehneme opakovaním – opakovať vieme akurát tie vybrané slová a pravidlá podmienkových viet.

Čo s Prázdninovým útlmom?

Otázka znie jasne: ako ešte navradiť decká, aby si na prázdniny okrem plaviek zabezpečili aj dobrú knižku? Máme na to riešenie: náš prázdninový balíček. Je v ňom veľa hrania a k tomu samé overené knižky. Štyri až šesť za leto? To dáte!

Balíček obsahuje tri veľké témy, okolo ktorých sa budú točiť hry a letné čítania. Ak budete chcieť, každú z tých troch veľkých sme vám ešte rozdelili na menšie - to ak budete mať chuť skúšať nové knižky alebo nové rodinné srandičky.

Na každý týždeň teda máme zopár tipov na čítanie pre každé dieťa vo vašej rodine. Nájdete tam čosi pre predškolákov, pre začínajúcich čitateľov ale aj pre odrastených tínedžerov. Môžete, no aj nemusíte vyberať z našich tipov. Nakoniec, možno sa vám nepodarilo ich zohnať alebo možno nepatria k vašim obľúbeným. Hlavne nech vás čítanie baví.

Na každý týždeň tiež máme zopár nápadov na hry alebo aktivity. Niektoré nezaberú žiaden čas, iné si viete vsunúť do dobrodružstiev, ktoré by ste aj tak s deckami podnikli. Pridajte sa alebo si vymyslíte vlastné. Na niektoré budete potrebovať Lego, na iné štetce, no a na ďalšie zase múku s vajčkami. Vyberte si tie, ktoré vás budú baviť najviac.

A preto.

Nečakajte už na nič. My čakáme na vás. Toto leto bude prečítané leto.

Zdroj: <https://precitaneleto.sk/blog/prec>

Podduklianska knižnica vo Svidníku sa aj v roku 2022 zapojila do letného projektu **Prečítané leto**, ktorého cieľom je bojovať proti prázdninovému útlmu a navradiť deti, aby aj cez leto čítali knihy. Keďže v mesiaci júli v našej knižnici prebiehala

revízia knižničného fondu a knižnica bola pre verejnosť zatvorená, tak sme pre našich najmladších čitateľov toto podujatie uskutočnili iba v mesiaci august. Každý

týždeň v stredu to boli stretnutia detí na inú tému, iné knihy, iné aktivity, či už to boli tvorivé dielne, kde si deti vyrobili z papiera kominárika alebo šálku na čaj, rôzne hry, súťaže, ale aj prechádzka po meste spojená s poznávaním kultúrnych pamiatok. Prečítané leto vo svidníckej knižnici zahŕňalo aj takéto témy: o baterkách, o putovaní, o dobrom čaji a o priateľoch. Veríme že deti strávili v knižnici skutočne príjemný čas a zažili správnu prázdninovú atmosféru pri knihe.

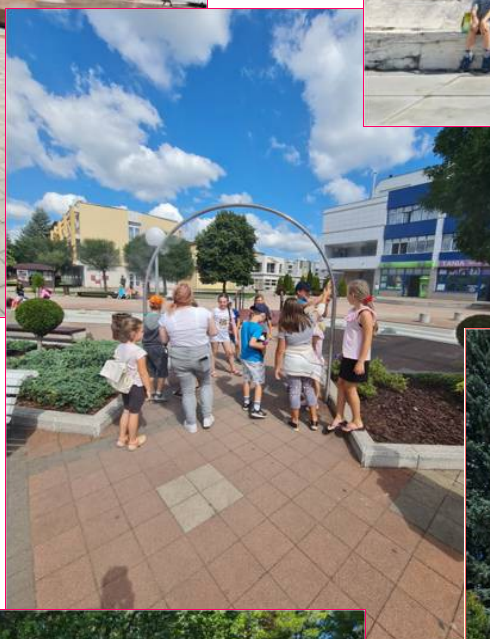

10.08.2022

O putovaní

17.08.2022

O dobrom čaji

24.08.2022

O priateľoch

Vynovené a zmodernizované priestory Podduklianskej knižnice privítali **14.9.2022** na návšteve knihovníčky z **Knižnice pre mládež mesta Košice**. Ich návšteva nás veľmi potešila a sme radi, že sa im u nás páčilo.

Nadežda Mičáková

Čítanie s Pánom Mrkvičkou

Posledný septembrový deň sa v Podduklianskej knižnici začal veselo. Medzi deti základných škôl (2. – 4. ročníky) v meste Svidník, ktoré sme pozvali do knižnice, prišiel **Tibor Hujdič**, najväčší propagátor detského čítania, ktorého poznáme aj pod nezabudnuteľnou prezývkou **Pán Mrkvička**. Takto sa deťom aj predstavil. Jeho veselé dramatizované čítanie poskladané z rôznych knižných príbehov si deti vypočuli s úsmevom na tvári, pretože každý jeden príbeh bol zaujímavý, veselý, miestami strašidelný, ale aj poučný. Či už to boli kozliatka proti vlkovi alebo Štikút proti drakovi. Pán Mrkvička sa nám predstavil aj ako deväťročná Líza, hlavná

hrdinka knihy Astrid Lindgrenovej *Deti z Bullerbynu*, ale aj ako jeden z trojice bratov zo smiešno-strašidelného prázdninového príbehu bratov Tomáša, Ivana a Ondříka s ich úžasnými dedkami: dednožkom, dedočkom a deduškom z knihy Andrey Gregušovej *Operácia orech* a iné dedkoviny. Predstavil aj knihu *Rozprávky po telefóne*, ktoré sú o múdрых deťoch a smiešnych dospelých, ale aj knihu o kamarátoch Kvakovi a Čľupovi, ktorá hovorí o dôležitých a podstatných hodnotách, ako je priateľstvo,

odpustenie, vzájomné si všímanie druhých. Žiakom sa čítanie veľmi páčilo, pretože pán Mrkvička vystupoval tak, akoby hral divadlo, menil hlasy a vedel napodobniť viac postáv z rôznych príbehov. Bolo úžasné ho počúvať, deti s ním prežívali každé slovo, v jednej chvíli zatajovali dych a o chvíľu sa už knižnicou rozliehali výbuchy smiechu. Deti sa spontánne zapájali do deja príbehov, vymýšľali koniec príbehov, ktorý sa snažili dotvoriť prostredníctvom svojej fantázie. Besedy pána Mrkvičku boli zaujímavé aj tým, že v najnapínavejšej chvíli čítanie ukončil, a tým vyvolal u detí túžbu dočítať si daný príbeh, dozvedieť sa, ako to všetko skončilo a tak dal deťom podnet, aby sami siahli po knihách. Napriek neúprosne vymedzenému času sa žiaci veľmi

t ťažko lúčili s takým dobrým zabávačom, rozprávačom ako je Tibor Hujdič. V knižnici absolvoval tento maratón čítania v priebehu jedného dopoludnia až 4-krát. Na tvárach odchádzajúcich detí sme videli, že sa výborne zabavili a z knižnice odchádzali nadšení, a my knihovníci veríme, že aj plní chuti siahnuť po dobrých knihách.

Toto podujatie bolo realizované v rámci projektu **Literárne stretnutia v knižnici**, ktoré z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia** a bol hlavným partnerom projektu.

Nadežda Mičáková

Oddelenie ako ho (ne)poznáte

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

BIBLIOGRAFIE

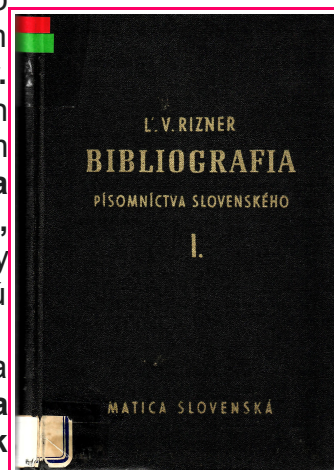
Na stránkach nášho časopisu sme predstavili rôzne typológie regionálnych dokumentov, ktoré sa nachádzajú v oddelení bibliografie a regionálnej literatúry. Do typológie týchto dokumentov výrazne patria aj regionálne bibliografie, nevynímajúc bibliografie univerzálne, ktoré sú neoceniteľným zdrojom informácií. Tento informačný typ dokumentov predstavuje sekundárne informácie z bohatej škály literatúry, ako sú knihy, články, periodiká, špeciálne dokumenty, výročné správy, korešpondencie, elektronické dokumenty a ďalšie. Bibliografia je výslednicou precízne spracovaného súpisu literatúry, v najširšom slova zmysle, na rozličné témy a je zároveň akýmsi literárnym výskumom, čo všetko bolo spracované a vydané v oblasti literatúry v súčasnosti, ale aj retrospektívne. Bez bibliografie, resp. bibliografických odkazov, by napr. študenti nemohli spracovať bakalárske či diplomové práce, knihovníci by neposkytli kvalitné a vyčerpávajúce informácie, tvorcovia odborných vedeckých prác by nezískali vzácne informácie, uvedené v bibliografiách a pod. Stručne povedané bibliografia zasahuje do všetkých oblastí práce v knižniciach, do literárneho, kultúrno-spoločenského a dejinného života spoločnosti.

Najprv trochu teórie. Termín, pojem „bibliografia“ pochádza z gréckych slov „biblos“, „biblion“, čo znamená kniha a „graphein“, čo znamená písať. Je to v podstate súpis literatúry spracovaný na rozličné témy, spracovaný podľa určitých pravidiel a určený rozličným kategóriám používateľov. Je to súpis dokumentov rozličnej proveniencie. Je to aj oblasť vedeckej a praktickej činnosti, je to vlastne veda o bibliografickej komunikácii. Doslova to znamená písať knihu. V tomto článku a následne v ďalších článkoch vám postupne predstavíme niektoré bibliografie, ktoré sa nachádzajú v tomto oddelení, a to tak z historického hľadiska, čiže retrospektívne, ako aj súbežné bibliografie, nevynímajúc regionálne tematické a personálne bibliografie.

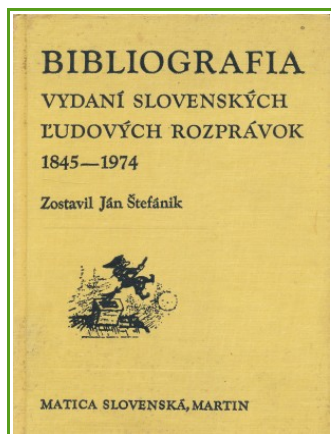
K prvým slovenským bibliografom a priekopníkom bibliografie patrí **Ľudovít Vladimír Rizner (1849-1913)**, v roku 2023 uplynie 110 rokov od jeho úmrtia. Jeho vzácnym a najznámejším bibliografickým dielom je 6-zväzková **Bibliografia písomníctva slovenského na spôsob slovníka : od najstarších čias do konca r. 1900 s pripojenou bibliografiou archeologickou, historickou, miestopisnou a prírodovednou**, ktorá bola

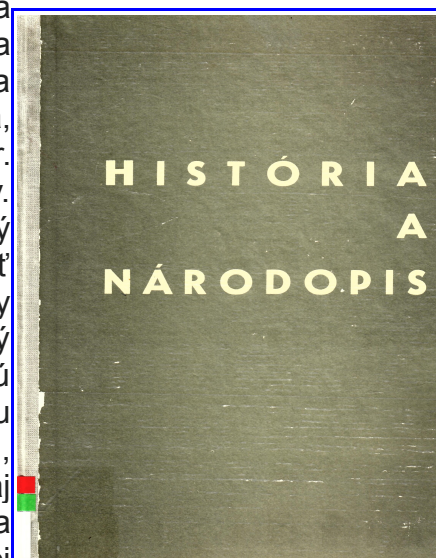
vydaná v Turčianskom Svätom Martine, nákladom Matice slovenskej, v r. 1929, ďalších päť zväzkov bolo vydaných v rokoch 1931-1934. Doplnkami tejto bibliografie bol siedmy zväzok, ktorý vyšiel pod názvom **Bibliografia písomníctva slovenského do konca 19. stor. (doplnky k Riznerovej bibliografii, zv. 1-6)**, ktorú zostavil Ján Mišanik (1914-1972), slovenský bibliograf a historik. Posledným doplnkom Riznerovej bibliografie bola **Bibliografia písomníctva slovenského VIII : doplnky a úpravy k Riznerovej bibliografii**, ktorú zostavil Ján Vladimír Ormis (1903-1993), bibliograf a literárny historik. Ponúkame vám ďalšie bibliografie, ktoré sa nachádzajú v našej knižnici.

Slovenským ľudovým rozprávkam je venovaná retrospektívna bibliografia pod názvom **Bibliografia vydaní slovenských ľudových rozprávok slovenských zberateľov a Slovenských pohádek a pověstí B. Němcovej (1945-1974)**, ktorú zostavil Ján Štefánik. Bibliografia vyšla v Martine, vo Vydavateľstve Matice slovenskej, v roku 1975. V úvode je konštatované, že: „Je to záslužný a priekopnícky edičný čin, je to bibliografia prvá svojho druhu u nás, pomáha nielen úzkemu kruhu odborníkov, ale aj našej národnej kultúre. Obsahuje obrazovú prílohu a bohaté registre, preto sa používateľ v bibliografii ľahko zorientuje.“

Za zmienku stojí ďalšia retrospektívna bibliografia pod názvom **História a národopis**, ktorá vyšla ako X. zväzok edície Bibliografia východného Slovenska. Bibliografiu zostavili dvaja renomovaní bibliografi Jozef Repčák a Michal Potemra, vydala ju Štátna vedecká knižnica (ŠVK) v Košiciach v r. 1964, na bibliografii spolupracovala aj ŠVK Prešov. Hlavným redaktorom bibliografie bol ďalší uznávaný bibliograf Ladislav Soták. Bibliografia má dve časti: 1. časť Archeológia východného Slovenska, 2. časť Dejiny a národopis. Prínosom tejto bibliografie sú registre: menný a miestny ako aj dešifrovanie skratiek časopisov, ktoré sú uvedené v bibliografii. Uvedenú bibliografiu môžu

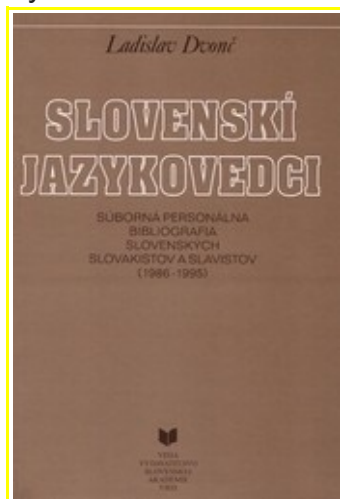
zúžitkovať historici, folkloristi, vysokoškolskí študenti, ale aj ďalší záujemcovia, ktorí sa venujú napr. regionálnej historiografii východného Slovenska, v tomto kontexte aj regiónu Svidník a Stropkov. Prvé, ojedinelé svojho druhu, bolo vydanie retrospektívnej bibliografie pod názvom **Bibliografia k dejinám Slovenska (Literatúra vydaná do roku 1965)**. Jej autormi sú Vendelín Jankovič a Anna Škorupová. Bibliografia bola vydaná v Bratislave, vo vydavateľstve AEO, v r. 1997. Obsahuje domácu i zahraničnú literatúru k slovenským dejinám od najstarších čias do roku 1965. Práve toto dielo chýbalo odbornej verejnosti. Obsahuje menný a zemepisno-predmetový register. Pavol Stano a Rudolf Žatko zostavili a vydali vo Vydavateľstve Matice slovenskej v Martine v r. 1989 retrospektívnu bibliografiu **Národopisná literatúra**

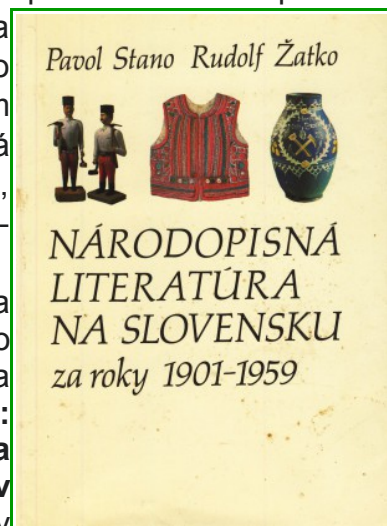
Národopisná literatúra

na Slovensku za roky 1901-1959 ako významný počin k poznaniu národopisu na Slovensku prostredníctvom literárnych dokumentov. Bibliografia obsahuje metodické poznámky, schému systematického triedenia literárnych dokumentov v bibliografii, zoznam excerpovaných periodík a bibliograficko-popisnú časť, ktorá tvorí základ bibliografie. Prínosom sú registre: autorský, menný, predmetový, osobné a vecné heslá ako aj typograficko-predmetový register.

Zmienime sa aj o personálnych bibliografiách, ktoré sa nachádzajú v našom knižničnom fonde. V Bratislave vo vydavateľstve VEDA bola v roku 1998 vydaná personálna

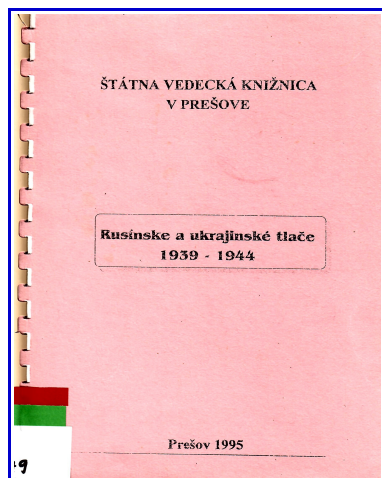

bibliografia **Slovenskí jazykovedci : súborná personálna bibliografia slovenských slovakistov a slavistov (1986-1995)**. Jej autorom je Ladislav Dvonč (1926-2003), slovenský jazykovedec a bibliograf. V uvedenej bibliografii sa nachádzajú stručné profily slovenských jazykovedcov a ich literárne práce. Pozitívom pre náš región je, že v bibliografii sú uvedení aj jazykovedci-rodáci z okresu Svidník a okresu Stropkov, a to Juraj Bača, Michal Blicha, Andrej Červeňák, Dionýz Ďurišin, Uljana Fecaninová, Ján Kopina, Juraj Vaňko a Michal Varchola. Za túto prácu autor dostal Prémium Literárneho fondu za vedeckú a odbornú literatúru.

V roku 1998 bola vydaná veľmi užitočná retrospektívna personálna bibliografia pod názvom **Pavel Gojdič,**

OSBM gréckokatolícky biskup (1888-1960) (Personálna bibliografia). Autorkami bibliografie sú Katarína Barriová a E. Blašková. Bibliografiu vydala ŠVK v Košiciach. Prvú kapitolu tvoria biografické štúdie o otcovi Gojdičovi. Sú tu zaradené životopisy, t.j. profily, medailón a portréty otca biskupa. Druhú kapitolu tvorí jeho publikačná činnosť. Najväčšiu kapitolu tvorí duchovná činnosť otca biskupa, jeho kňazské, rehoľné a biskupské pôsobenie. Ďalšie kapitoly tvoria články o jeho prenasledovaní, spomienky súčasníkov, odraz osobnosti otca

biskupa v umení a aktivity spojené s jeho osobnosťou. Bibliografia je doplnená autorským, geografickým a predmetovým registrom, kalendárom a ukážkami z dobovej tlače. V geografickom registri sa odzrkadľuje množstvo dedín a miest, ktoré biskup navštívil. Z bibliografie sa dozvedáme, že navštívil aj mestá a obce v okrese Svidník a okrese Stropkov, ktoré sa v popise uvádzajú ako vizitácie. Spomenieme mestá a obce okresu Svidník: Svidník, Giraltovece, Bodružal Kečkovce, Kobylnice, Ladomirová, Nižná a Vyšná Pisaná, Nižný a Vyšný Mirošov, Rovné, Stročin, Valkovce, Vápeník. V okrese Stropkov navštívil Stropkov, Stropkov - Bokša, Bukovce, Havaj, Malá Poľana, Miková, Tokajík. Uvedená bibliografia je vzácnym

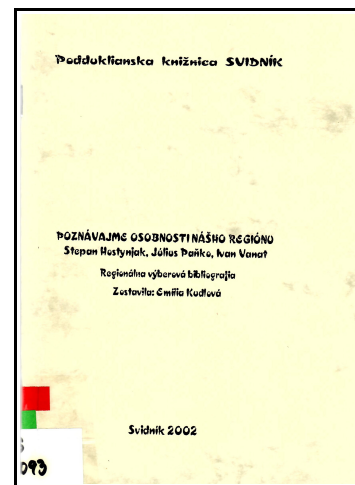
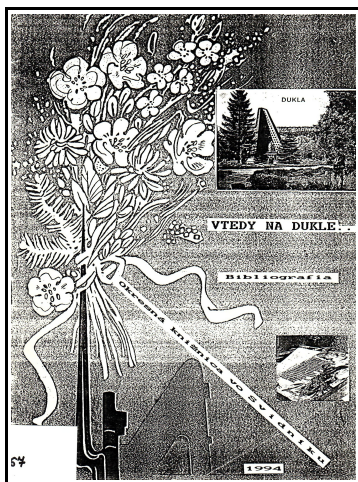
bibliografickým dokumentom aj pre cirkevnú historiografiu, využijú ju nielen historici, ale aj celá škála ďalších záujemcov.

Načrieme trochu aj do iného súdka. V r. 1995 vydala ŠVK Prešov 43-stránkovú bibliografiu

Rusínske a ukrajinské tlače 1939-1944, ktorú zostavil Jozef Šelep (rodák z Ladomirovej), bibliograf, knihovník, spisovateľ a pedagóg. Je to súpis uvedených tlačí, ktoré vychádzali na Slovensku v uvedených rokoch a ktoré bibliograficky spracovali Anton Dubay a Michal Fedor. Bibliografia bola Jozefom Šelepcom doplnená doposiaľ bibliograficky nespracovanými publikáciami. V úvode konštatuje jej zostavovateľ, že: „Tento súpis má predstaviť čo najúplnejšiu rusínsku a ukrajinskú časopiseckú a knižnú produkciu a tak pomôcť knihovníkom, vedeckým a kultúrnym pracovníkom hlbšie poznať vývoj národnostnej kultúry v ťažkých rokoch 1939-1944.“ Je to len časť z bohatej bibliografickej činnosti Jozefa Šelepca, zameranej najmä na retrospektívnu regionálnu bibliografiu.

Na záver je potrebné dodať, že bibliografie, regionálne nevynímajúc, sú vzácnymi dokumentačnými zdrojmi informácií. Obsahujú množstvo údajov, ktoré umožňujú identifikovať primárne dokumenty, majú registrujúci charakter, používateľovi dávajú jedinečnú možnosť vyhľadávania primárnych dokumentov. Kvalita bibliografií spočíva aj vo verifikovaní údajov dokumentov. Je naivné sa domnievať, či len uvažovať o tom, že v 21. storočí je bibliografia len akýmsi okrajovým zdrojom informácií. Je to výslednica drobnej, mravenčej práce každého zostavovateľa bibliografie, úžitok ocení samotný používateľ, ktorý sa nestotožní len s povrchnosťou pri spracovávaní svojej odbornej práce, vedeckej práce, článkov, štúdií, či výskumov a ostatných odborných prác. Hľadanie kvalitných informácií je dôležité, a v tomto procese má bibliografia nesmierny význam. Bibliografie, ktoré sú uvedené v tomto článku, sú dostupné všetkým čitateľom našej knižnice, ale aj ostatným záujemcom, ktorí, veríme, že siahnu aj po tomto významnom zdroji informácií.

Emília Kudlová

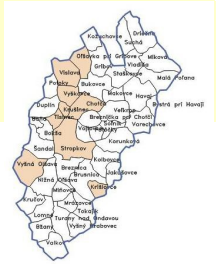

Použitá literatúra:

Bibliografie uvedené v článku

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Nikolaj Vergun **povojnový lekár vo Svidníku**

V roku 2022 oslávila Nemocnica s poliklinikou arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku 75. výročie od svojho vzniku. Pri tejto príležitosti je potrebné uviesť, že povojnová situácia v poskytovaní zdravotníckej starostlivosti vo Svidníku a okolí nebola priaznivá. Po vybudovaní barakovej nemocnice v roku 1947 prichádzajú do Svidníka prví lekári, ktorí dávajú základy rozvoju zdravotníctva a zdravotníckej starostlivosti nielen v meste Svidník, ale aj v celom okrese. Na stránkach nášho časopisu sme medzičasom predstavili Mirona Pribulu a Aladára Šalátu, ktorí patrili k povojnovým lekárom vo Svidníku a výrazne ovplyvnili rozvoj zdravotníctva nielen v meste, ale aj v okrese. Do tejto plejády lekárov patrí aj Nikolaj Vergun, ktorého dlhé roky späťy so svidníckou profesijný i osobný život bol a s obyvateľmi mesta i okresu nemocnicou, pacientmi Svidník. Narodil sa v roku 1925 v Prahe. Po narodení mama práve skončila medicínu a išla s malým Nikolajom pracovať do Užhorodu. Detstvo teda prežil na Podkarpatskej Rusi. Po určitom čase sa rodina presťahovala opäť do Čiech, na Šumavu. Nikolaj začal študovať na gymnáziu v Strakoniciach, potom prestúpil do Prahy, kde v štúdiu pokračoval na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity. Po skončení štúdia niekoľko rokov pôsobil v Ústí nad Labem v tuberkulózne liečebni. Ako spomínal: „Vtedy som počul, že treba pomôcť východnému Slovensku v boji proti tuberkulóze. Ako som sa dozvedel, tak pre celý kraj tu boli len dvaja lekári – v Prešove a v Humennom. Dlhو som neváhal a v roku 1954 som sa rozhodol prísť na východ. Vybral som si Svidník, pôsobil som ako pľúcny lekár pre Svidník, Stropkov, Giraltovce a Medzilaborce. V tom čase bol vysoký výskyt tuberkulózy, bolo to asi 250 pacientov s tuberkulózou na stotisíc obyvateľov.“ Tiež spomínal, že keď prišiel do Svidníka, nemocnica bola len súborom drevených barakov. Po vzniku samostatného okresu (v roku 1968, pozn. autora článku) bol deväť rokov riaditeľom nemocnice, ktorá niesla v tom období názov Okresný ústav národného zdravia. Pokúšal sa dokončiť plánovanú nemocnicu s poliklinikou a lôžkovú časť. Spolu s kolegom Vasilom Gmitterkom, s ktorým kedysi v Prahe študoval, chodievali k prezidentovi Ludvíkovi Svobodovi s

prosbou, aby im pomohol zrealizovať výstavbu novej nemocnice. Ludvík Svoboda mal vždy dobrý vzťah k Svidníku a pomohol, aby sa začalo s jej výstavbou. Podarilo sa a tak 28.11.1981 bola slávnostne prestrihnutá páska lôžkovej časti nemocnice, ktorá bola odovzdaná do užívania. Neskôr pracoval v liečebni vo Vysokých Tatrách, v roku 1987 sa vrátil za vedúceho lekára do Svidníka. Bol aj posudkovým lekárom. V dôchodku, aj keď už v pokročilejšom veku, z času-na čas chodieval zastupovať do obvodných zdravotných stredísk v obciach okresu, kde dlhodobejšie chýbal lekár, napr. najčastejšie do obvodného zdravotného strediska vo Vyšnom Orlíku. Pri príležitosti životného jubilea, 85-tich

narodením, v roku 2010 mu bola udelená Cena primátora mesta. Nikolaj Vergun mal aj športového ducha. Jeho záľubou bola turistika. Bol dlhoročným členom a predsedom Klubu slovenských turistov Beskyd vo Svidníku (klub známy pod skratkou KST Beskyd Svidník). Svojim niekoľkogeneračným pôsobením ako turista prispel k rozvoju turistiky v meste a regióne. Jeho manželka Helena dlhé roky pracovala ako lektorka Duklianskeho múzea vo Svidníku (teraz Vojenské múzeum Svidník). Spolu vychovali dve deti, dcéra Tamara je

chemička a syn Alexander pracoval ako počítačový programátor. Nikolaj Vergun s manželkou boli stálymi a dlhoročnými čitateľmi Podduklianskej knižnice vo Svidníku, obaja veľmi radi chodievali na kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré knižnica organizovala. Bol autorom mnohých článkov, ktoré uverejňoval na stránkach regionálnych novín Podduklianske novinky a Dukla, ale aj v celoslovenských periodikách.

Nikolaj Vergun si zamiloval kraj pod Duklou. Zo svojho vzťahu k tomuto regiónu sa vyznal slovami: „Tento kraj je skutočne nádherný. Človek, ktorý tu žije sa tu môže rekreovať celoročne. V lete som najradšej chodieval na výlety, v zime často na lyže.“ Bol uznávaným lekárom, s veľkou odbornosťou, rozvážnosťou, s hĺbkou ľudskosti a čestnosti. Obyvatelia mesta, aj vedenie mesta Svidník sa vyjadrili o ňom takto: „Tento výnimočný človek prispel k budovaniu nášho mesta jeho zveľaďovaním a šírením dobrého mena. Doktor Vergun ako pľúcny lekár a neskôr riaditeľ svidníckej nemocnice prispel k jej rozkvetu a jeho osobnosť sa našla aj v ďalších oblastiach. Jednou z najväčších vášní mu bola turistika, ktorú práve v našom meste výrazne podporoval. Bol to vynikajúci lekár, vášnivý turista, zaniatený človek.“

Nikolaj Vergun zomrel v roku 2014 vo Svidníku, kde je aj pochovaný.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Cigľárová, Martina: Svidník sa rozlúčil s lekárom Nikolajom Vergunom / mc. In: Dukla.- Roč. XXXVI, č. 11 (2014), s. 8.- ISSN 1335-6798.

Ilečko, Vladimír: Doktor Vergun prevzal Cenu primátora mesta / -i.v.- In: Dukla.- Roč. XXXII, č. 26 (2010), s. 6.- ISSN 1335-6798.

Košuthová, Anna: Čech Nikolaj Vergun prežil detstvo na Zakarpatskej Rusi /Anna Košuthová. In: Prešovský denník Korzár.- Roč. 6, č. 214 (14.9.2004), s. 5.- ISSN 1335-7611.

Sivák, Pavol: Nikolaj Vergun oslavuje osemdesiatku / si. In: Podduklianske novinky.- Roč. 4, č. 25 (2005), s. 6.

Z pera našich čitateľov

Napísali ste nám...

Beseda so spisovateľmi vo svidníckej Podduklianskej knižnici

Tak ako po iné roky, aj tohtoročnú besedu so spisovateľmi **29. júla 2022**, konanej v rámci 68. Slávností Rusínov-Ukrajincov Slovenska otvoril a viedol Ivan Jackanin, prozaik a prekladateľ, predseda Spolku ukrajinských spisovateľov na Slovensku. Ten v úvode nadviazal na nedávny seminár Kríza čítania, je čítanie v kríze?, ktorý sa nedávno konal taktiež v Podduklianskej knižnici vo Svidníku. Kniha má veľký vplyv na rozvoj myslenia, predstavivosti, obohacovanie slovnej zásoby, mnohí ju s láskou berú do rúk, listujú v nej, opájajú sa jej vôňou, ilustráciami. V detskej literatúre najmladších čitateľov potešia rozprávky, v ktorých dobro víťazí nad zlom, starší spoznávajú históriu, prírodu. Kniha je nenahraditeľnou studnicou poznávania okolitého sveta a vnímania krásy, robí človeka lepším, už aj z tohto dôvodu treba čítať. Je ťažké niečomu naučiť človeka, ktorý vôbec nečíta. Preto je potrebné prinavrátiť lásku k čítaniu, ku knihe, aby ľudia spoznávali dejiny a kultúru iných národov a boli viac tolerantní. Dôležité je nielen čítanie, ale aj prečítavanie tej ktorej knihy niekoľkokrát. Sám Jackanin priznáva, že knihu kolumbijského spisovateľa Gabriela Garcíu Márqueza Sto rokov samoty prečítal viackrát a stále tam nachádza

niečo okúzľujúce. To isté môže povedať aj o románe Ivana Nečuja-Levyckoho zo života sezónnych robotníkov Mračná (1874), ktorý svojho času bol zakázaný. Je v ňom výrazne vykreslený, hádam ako nikdy predtým, rozdiel medzi mentalitou Rusov a Ukrajincov.

Prvý z užhorodských hostí, básnik Vasil' Husti, zástupca predsedu Zakarpatskej organizácie Národného spolku spisovateľov Ukrajiny, ktorý sa pričínal o založenie novovzniknutého Národného literárneho múzea Zakarpatskej Ukrajiny, hovoril o ceste, ktorou ide spisovateľ k čitateľovi, či už prostredníctvom stálej výstavy kníh alebo knižných festivalov. Patrí k nim aj festival „Kniha-fest“, ktorého jubilejný 10. ročník sa konal v roku 2021 v Užhorode. Zakarpatskí vydavatelia na ňom predstavili svoje najnovšie vydania a autori spolu s čitateľmi sa zúčastnili na tvorivých stretnutiach. Kniha je ako modlitba, zdôraznil V. Husti, keď je ťažko niekomu na duši, hľadá v nej útočisko a poradu, človek sa obracia k slovu, ako k Bohu. A rodný jazyk, ktorý je pokladom každého národa, dodáva ľuďom sily. Zdalo by sa, že v čase vojny ľuďom nie je blízko ku knihe, ale nikdy netreba pripustiť prázdnotu v duchovnom živote.

Riaditeľ užhorodského vydavateľstva TIMPANI Jaroslav Fedyšin, ďalší zahraničný hosť, informoval o tom, že aj napriek obľudnej vojne na Ukrajine vydavateľstvo v ťažkých podmienkach pracuje naďalej. Tohto roku tam uzrela svetlo sveta, okrem iného kniha Ivana Jackanina Kapitán zo Železnej hory („Kapitan iz Zaliznoji hory“), ktorej dobrodružný dej, obohatený toponymikou (miestne názvy chotárov, lúk, vrškov...) sa odohráva v jeho rodnom kraji v okolí Bardejova.

Prečo máme čítať? Svet ešte nenašiel inú cestu ako vychovať kultúrneho človeka bez čítania.

Nadežda Varcholová

Literárny fond udelil ceny za pôvodnú a prekladovú literárnu tvorbu

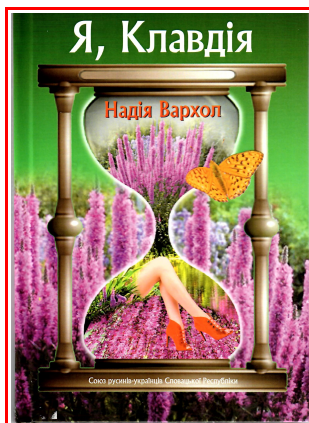
Bratislava, 19. septembra 2022 (TASR) – Literárny fond (LF) udelil v pondelok v Bratislave ceny za minuloročnú pôvodnú a prekladovú literárnu tvorbu.

Laureátom Ceny LF za pôvodnú slovenskú literárnu tvorbu 2021 sa stal Ján Tazberík za dielo Viditeľnosť záhrady: Veľké sklo. Básnickú zbierku prinieslo čitateľom vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov.

„Originálne spája pozorovanie s poetickou reflexiou, to si skúša na téme záhrady, ktorej sa zmocňuje brilantne vo veršoch i lyrickej próze. Tazberikova kniha je premyslene komponovaná a lyricky presvedčivá“, hodnotí porota zbierku autora, ktorý je prítomný na slovenskej básnickej scéne niekoľko desaťročí. „Jeho súčasná poézia sa vyznačuje až minucióznou presnosťou, jeho obraznosť je priamo úžasná. Zbierku, ktorú sme dnes ocenili, tvorí poézia, ale sú tam aj básne v próze, zameraná je na čas, na obrazové videnie skutočnosti. Je to kniha objavná, plná nevšednej metaforiky“, povedal pre TASR člen poroty Peter Mišák.

Cenu Ivana Kraska za literárny debut za rok 2021 získal novinár Lukáš Onderčanin za dielo Utópia v Leninovej záhrade (vydavateľstvo Absynt). „Opisuje vznik internacionálnej komúny Interhelpo, vzostup, rozkvet a zánik pokusu vybudovať raj na Zemi v Kirgizsku. Je to mix biografie, cestopisu a mnohých ďalších žánrov“ priblížil pre TASR člen poroty Lukáš Perný ocenené dielo. „Čitateľ sa v ňom dozvie o zaujímavých osobnostiach našej národnej kultúry, ako bol napríklad Alexander Dubček, ale aj o iných významných spisovateľoch ako Peter Jilemnický, Július Fučík a ďalší, ktorí sú popisovaní pri výstavbe a fungovaní komúny“, dodal.

Cenu Imre Madácha za najlepšie pôvodné dielo v maďarskom jazyku získal Zoltán Németh za knihu Tektonika (vydavateľstvo Kalligram). Laureátkou ocenenia za preklad zo slovenčiny do maďarčiny sa stala Tünde Mészáros za preklad diela Katarína Kucbelová: Čepiec (Fökötö), ktoré vydalo vydavateľstvo Phoenix Library.

Cenu Ivana Franka 2021 za pôvodné dielo v ukrajinskom jazyku získala **Nadežda Varcholová** za knihu **Ja, Klavdija** (Ja, Klaudia), ktorú vydal Zväz Rusínov-Ukrajincov SR. Za preklad diela zo slovenčiny do ukrajinčiny porota ocenenie udelila Ivanovi Jackaninovi za preklad knihy Rudolfa Jašíka – Popolavá vrana (Popeliasta vorona), ktorý vydalo vydavateľstvo Timpani.

Cenu Alexandra Pavloviča za rok 2020-2021 za pôvodné dielo v rusínskom jazyku získal Ivan Bodnár za dielo Staré príbehy z Ruského (vydavateľstvo Kolysočka).

Laureátom ceny Blahoslava Hečka za celoživotné dielo, ktorou výbor pre sekcie umelecký preklad LF oceňuje osobnosti slovenského umeleckého prekladu, sa stal Karol Wlachovský.

Cenu Jána Hollého za umelecký preklad za rok 2021 získala Zuzana Demjánová za preklad diela Maxa Frischa – Denník (1946-1949), ktoré vydalo vydavateľstvo Premedie Group. Laureátom ocenenia preklad poézie a veršovanej drámy sa stal Ján Zambor za preklad Antológie španielskej poézie, ktorú vydala Univerzita Komenského v Bratislave.

Cena Mateja Bela za vedecký o odborný preklad v kategórii spoločenských vied patrí Petrovi Fridnerovi za preklad diela Roberta Aldricha Novodobé ríše – Rozmach a úpadok koloniálnych impérií, ktoré z anglického originálu preložil pre vydavateľstvo Slovart. V kategórii preklad do cudzieho jazyka ocenenie získal John Peter Butler Barrer za anglický preklad monografie Jána Botíka Etnická história Slovenska. K problematike etnicity, etnickej identity, multietnického Slovenska a zahraničných Slovákov (vydavateľstvo Stimul).

Zdroj: https://www.teraz.sk/najnovsie/literarny-fond-udelil-ceny-za-povodnu/661434-clanok.html?utm_source=teraz&utm_medium=organic&utm_campaign=click&utm_content=%253BsNajnov%25C5%25A1ie

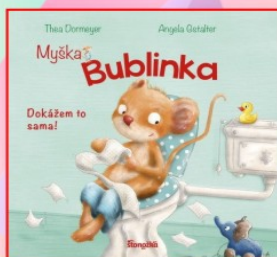

Knižné novinky 2022

HRONSKÝ, Jozef Čiger
**Jozef Mak. Žltý dom v Klokoči. - Bratislava : Perfekt
2022. - 350 s.**

Výber vrcholných diel Jozefa Čigera Hronského v jednej publikácii. Román Jozef Mak patrí k najvýznamnejším dielam slovenskej medzivojnovnej literatúry. Románový debut z roku 1927, Žltý dom v Klokoči, je príbeh chorobnej lásky k peniazom a jej deštruktívnej sile.

DORMEYER, Thea
**Myška Bublinka : Dokážem to sama!
Bratislava : Ikar - Stonožka, 2022. - nestr.**

Hravé náučné leporelo, ktoré deti privedie k základným hygienickým návykom. Malá myška Bublinka sa hrala s kamarátmi na rozkvitnutej lúke, keď zrazu zacítila, že by mala použiť záchod. Šikovná myška si teda zmyslela, že už je dosť veľká a dokáže to sama! Cez milú myšku Bublinku a jej kamarátov sa detičky hravou a láskavou formou naučia, čo všetko treba robiť na toalete. S jej pomocou to hravo zvládne každý! Pre deti od 2 rokov.

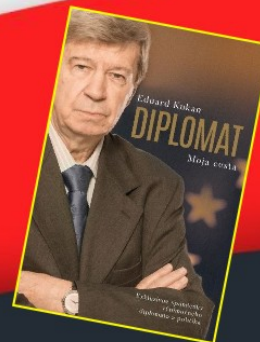
Slovenský diplomat a politik Eduard Kukan patril k najvýraznejším postavám našich novodobých dejín. V pozícii viacnásobného ministra zahraničných vecí určoval smer, akým sa Slovensko po rokoch mečiarizmu a povestnej „čiernej diery Európy“ vydá. Keď po tridsiatich rokoch v diplomacii vstúpil do politiky, len okrajovo tušil, aké pestré, náročné a neraz i dramatické chvíle prináša. V knihe spomienok, ktorú dokončil krátko pred svojim náhlym odchodom, o tom píše otvorene a so sebe vlastným nadhľadom.

- * Ponúka exkluzívnu príležitosť nahliadnuť do zákulisia prelomových okamihov, ktoré menili našu krajinu.
- * Otvorene hovorí o postavách a udalostiach domácej i svetovej politiky.
- * Prezrádza, ako to funguje v diplomatických salónoch.
- * Pozýva do kuloárov OSN, europarlamentu a ďalších medzinárodných inštitúcií.
- * Pootvára dvere aj do svojho súkromia ? rodina pre neho veľa znamenala a až do konca jeho nesmierne aktívneho života mu bola pevnou oporou.

V tejto knihe sa chcem s vami podeliť o svoje osobné zážitky a príbehy. Vyrozprávať vám, ako som sa k diplomacii dostal, ako som začínal a kadiaľ viedla moja cesta životom.

Prijemné čítanie.
Eduard Kukan

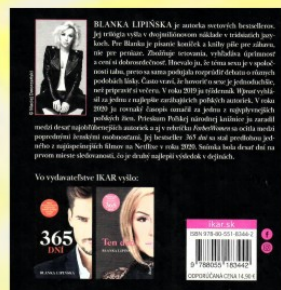
**KUKAN, Eduard : Diplomát: Moja cesta. -
Žilina : Ortis Omnis 2022. - 271 s.**

LIPÍNSKA, Blanka

Ďalších 365 dní. - Bratislava : Ikar, 2022. - 335 s.

Tehotnú Lauru postrelili. Špičkoví lekári bojujú o jej život. Jej manžel, bos sicílskej mafie, musí urobiť najťažšie rozhodnutie v živote. Koho má zachrániť, svoju milovanú, alebo dieťa? Ako sa Massimo rozhodne? Má život bez Laury vôbec zmysel? Dokáže syna vychovávať sám? V hlave mu víria milióny myšlienok, ale ani jedna mu neprináša úľavu. Nevie, aký osud čaká jeho rodinu. Akých 365 dní budeme sledovať v tretej časti strhujúceho príbehu? Ďalších 365 dní je pokračovanie bestsellerovej série Blanky Lipínskej o Laure Bielovej, ktorú unesie šéf sicílskej mafie. Z predchádzajúcich dielov trilógie 365 dní a Ten deň sa celosvetovo predalo vyše 1,5 milióna výtlačkov. Román plný erotiky a nečakaných zvrátov, ktorý si získal aj srdcia mnohých slovenských čitateľiek, viacerí prirovnávajú k Päťdesiatim odtieňom sivej. Ak si myslíte, že Lipínska už nemá v zálohe žiadne prekvapenia, poriadne sa pripútajte, pretože Ďalších 365 dní je ako jazda na horskej dráhe!

Nadežda Mičáková

Knihovnícke všeličo

Kniha, knižnica, ľudia okolo kníh a knihovníci patria už po stáročia neodmysliteľne k sebe. A o tom je aj nová rubrika v našom časopise, v ktorej uverejňujeme zaujímavosti, postrehy, informácie, tipy, inšpirácie, rozhovory, kuriozity z domova a zo sveta, tykajúce sa písaného slová, sveta kníh, knižníc a ľudí spojených s nimi. A keďže tento proces poznávania nikdy nekončí, aj kúzlo poznávania trvá a naďalej láka...

TOP 7: Kde nájdete najkrajšie knižnice v Európe?

Už roky mesiac marec spájame nielen s príchodom jari, ale i s knihou. Knihy nás sprevádzajú od nepamäti, a práve marec je známy ako mesiac knihy. Prvýkrát bol vyhlásený v roku 1955 ešte v bývalom Československu na počesť Mateja Hrebendu. Odvtedy si toto výročie pripomíname každý rok. A azda neexistuje na svete človek, ktorý má rád knihy, ale nemá rád knižnice. Nás knižnice vždy fascinovali. Človek tam nájde vždy množstvo inšpirácie a dobrodružstiev. A kde sa nachádzajú tie najkrajšie knižnice v Európe?

Pre pár príkladov vôbec nemusíme chodiť ďaleko. Niektoré z nich sme navštívili osobne, niektoré navštívili kamaráti a niektoré ste nám odporučili na sociálnych sieťach vy.

1. Klementinum / Praha

Knižnicu v pražskom Klementine sme navštívili len nedávno. Jedná sa o rozsiahly komplex neďaleko od Karlovho mosta a od Staromestského námestia. Právom sa toto miesto považuje za jednu z najkrajších knižníc na svete. Asi najväčším lákadlom je baroková sála, v ktorej je uložených viac ako 20 000 kníh. Žiaľ na tomto mieste sa nesmie fotiť, takže nemáme žiadnu vlastnú fotografiu. Nič to však nemení na tom, že toto miesto určite stojí za návštevu.

2. Strahovská knižnica / Praha

Knižnica v Strahovskom kláštore nám úplne vyrazila dych. Je to z dôvodu, že je jedna z najcennejších a najlepšie zachovaných historických knižníc nielen v Česku, ale na celom svete. Nachádza sa tam cez 200 tisíc kníh (viac ako 3 000 rukopisov). Knižnicu tvoria dve sály – Teologická a Filozofická. Medzi nimi sa nachádzajú spojovacie chodby, odkiaľ máte možnosť jednotlivé miestnosti odfotografovať. Zaujímavou možnosťou je zaplatiť si súkromnú prehliadku, kedy si viete pozrieť miestnosti úplne z blízka.

3. Stadtbibliothek / Stuttgart

Mesto Stuttgart som navštívil len nedávno a jedným z hlavných bodov výletu bola miestna knižnica. Knižnica bola otvorená v roku 2011 a o dva roky na to získala ocenenia Knižnica roka 2013. Zaujímavosťou je napríklad nápis „Knižnica“. Ten je napísaný pomocou strieborných písmen v anglickom jazyku na západnej, v nemeckom jazyku na severnej, v kórejskom jazyku na východnej a v arabčine na južnej stene budovy.

4. Trinity College Library / Dublin

Knižnica v meste Dublin je súčasťou Trinity College a je najväčšou knižnicou v Írsku. Prišlo nám na ňu mnoho tipov od Slovákov žijúcich v Írsku. Jedným z najväčších titulov, ktoré v knižnici nájdete, je známy rukopis Book of Kells, ktorý napísali keltskí mnísi okolo roku 800. Jednou z najzaujímavejších miestností v knižnici je Dlhá sála. Nachádza sa v nej najstaršia časť zbierky.

5. Rakúska národná knižnica / Viedeň

Rakúska národná knižnica sa nachádza v paláci Hofburg a je to najväčšia baroková knižnica na svete. V jej zbierke nájdete viac ako 12 miliónov exponátov, čo ju zaraďuje medzi najväčšie knižnice na svete. Súčasťou sú i 4 múzeá a niekoľko špeciálnych archívov. Pravidelne sa tu konajú prehliadky a rôzne výstavy. Knižnicu navštívili i naši kamaráti Jožko a Hanka z cestujemespolu. Určite sa oplatí prečítať ich článok i z tohto miesta.

6. Knižnica kláštora Admont / Admont

V rakúskom mestečku Admont nájdeme nádhernú knižnicu s celosvetovým významom. Knižnica je 70 metrov dlhá a 13 metrov vysoká, čo z nej robí najväčšiu kláštornú knižnicu na svete s viac ako 200 tisíc exponátmi. Nachádzajú sa v nej veľmi cenné rukopisy z 8. storočia a obdiv si zaslúži i nádherná výzdoba. Strop a kupoly zdobia fresky znázorňujúce vývoj ľudského poznania.

7. Mestská knižnica Malmö / Malmö

Keď sa povie Malmö asi vás moc miest, ktoré by stáli za návštevu nenapadne. My sme tam boli pár rokov dozadu a minimálne na deň sa tam oplatí ísť. A keď už budete v tejto časti Švédska, tak určite stojí za návštevu miestna knižnica. Skladá sa z dvoch častí – starej zvanej **Hrad** a z novej zvanej **Kalendár svetiel**. Zaujímavosťou je prepojenie historickej a modernej budovy do jedného celku.

<https://cestujzamenej.sk/2020/03/10/najkrajšie-knižnice-v-europe/>

Najkrajšie knižnice: Knižnica Klementinum / Zdroj: Klementinum

ČITATEĽ – TVOR ZLOŽITÝ?!

„Stratený je deň nášho života,
keď sme sa nezasmiali“

S. Chamfort

Čitateľ je živý tvor, zvyčajne homo sapiens (človek rozumný), ktorý príde do knižnice aspoň raz do roka. Do knižnice chodí najčastejšie preto, aby využíval jej služby. Z hľadiska profesionálneho záujmu je knihovník priamo nadšený jeho príchodom, čo prejaví minimálne radostným úsmevom. Čitateľ, zaskočený takým milým prijatím, sa v knižnici začne cítiť ako doma a časom jeho sebedomie môže stúpnuť natoľko, že sa cíti neobmedzeným pánom knižnice. Tak vzniká temer hamletovská otázka: má knihovník obsluhovať, alebo poslúhovať? Odpoveď na túto závažnú otázku si vyžadovala podrobnejšiu analýzu čitateľského zázemia. Jej výsledkom je nasledujúca **typológia čitateľov s humorným nadhľadom**, usporiadaná abecedne. Pre ilustráciu pri charakteristike jednotlivých typov uvádzame krátke príklady z praxe.

ČITATEĽ ZHOVORČIVÝ (priliehavejšie ukecaný) knihovníčku, resp. ostatných čitateľov oboznamuje s najnovšími správami spravodajskej agentúry JPP (jedna pani povedala). Tento typ sa v poslednom období značne rozmnožil aj medzi mužmi. Rozširované informácie sa môžu týkať rôznych oblastí spoločenského a rodinného života.

Príklad:

Po približne hodinovom monológovi zhovorčivý čitateľ akoby mimochodom prehodí: Dúfam, že vás nezdržiavam. No, už aj tak musím ísť.

Knihovníčka: Nie, nie, prídte aj nabadúce. Ale potom si požičiate aj nejaké knihy, však?

Systematickým úsilím v individuálnej práci sa knihovníčka snaží u tohto typu dosiahnuť užší verbálny prejav a širší výpožičný záber.

ČITATEĽ NORMÁLNY tvorí približne 99% z celkového počtu čitateľov. Do knižnice prichádza predovšetkým preto, aby si vypožičal potrebnú literatúru.

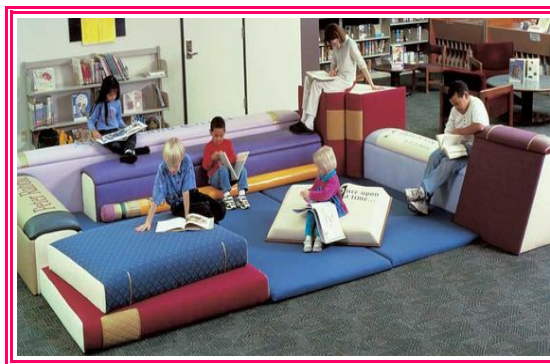
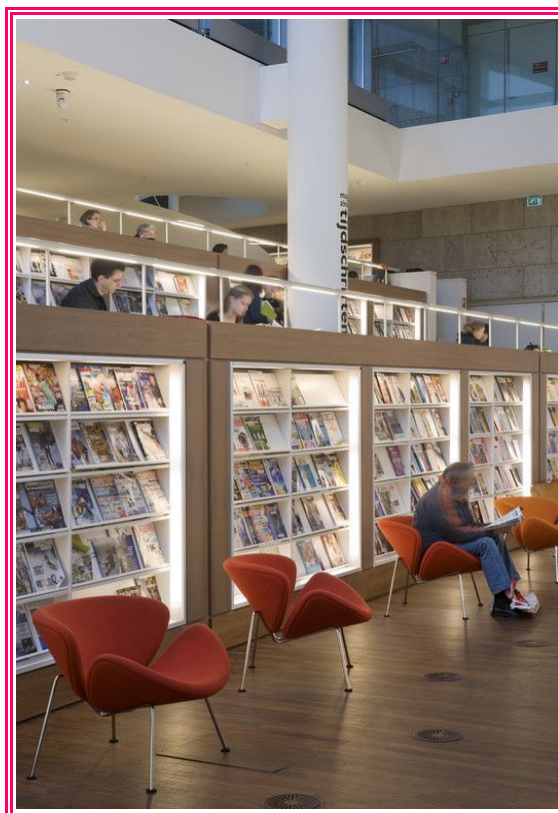
CHVÁLA KNIHOVNÍKOM

Sú to tí, čo naše knihy ukladajú do radov na regáloch knižníc; ktorí ich odporúčajú čitateľovi s dobrým vedomím, dobrým slovom; ktorí vedia, komu sa bude páčiť určitý spisovateľ, kto bude mať pôžitok z čítania básní. Sú to tí, čo nedostávajú vernostné, podiel zo zisku, cieľové prémie ale peču pagáčiky, pripravujú chlebíčky a ponúkajú ich spisovateľovi, ktorý prichádza na stretnutie s čitateľmi; z vlastnej záhrady trhajú kvety; sami nosia a upravujú rady stoličiek pred prednáškou; prví kladú otázky a hlásia sa do diskusie; kúpia knihu spisovateľa, potom sa postavia do radu a tak žiadajú venovanie a pri rozlúčke ešte sami povedia ďakujem.

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda : Humorne o knihách, knižniciach a ľudoch okolo kníh. Svidník : Okresná knižnica Svidník, 1993. 35 s. ISBN 80-85147-11-4 .- Poznámka: ilustrácie Ján Halčík

Knížnice z rôznych kútov sveta

<https://sk.pinterest.com/pin/435441857714860944/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

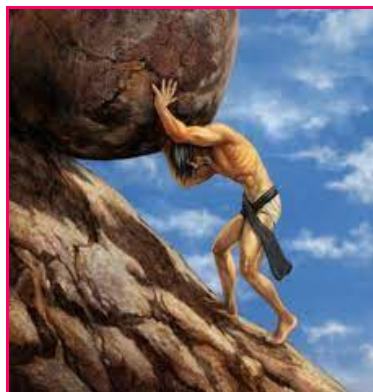
V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

SIVÁ EMINENCIA

Sivá eminencia – kto má skutočnú moc, veľký vplyv, ale zostáva nenápadný, skrytý v úzadí (obyčajne v politickom, diplomatickom prostredí). Sivá eminencia – tak začali volať kapucínskeho mnícha, ktorý bol priateľom a radcom francúzskeho kardinála Richelieua. Ten bol vždy nádherne oblečený a za ním stával spomínaný mních v skromnom sivom rehoľnom rúchu. Aj on sa však chcel stať kardinálom s titulom eminencia.

SIZYFOVSKÁ PRÁCA

Tento termín má pôvod v gréckej mytológii. Grécka báj hovorí o korintskom kráľovi Sifyzovi, najväčšom chytrákovi a figliarovi spomedzi ľudí, ktorý sa chcel stať nesmrteľným. Smrti sa bránil aj preto, lebo mala byť trestom za to, že videl ako najvyšší boh

Zeus, známy zvodca žien, uniesol dcéru boha Asopa, krásnu Aiginu a prezradil to. Keď sa mal jeho život skončiť a prišiel k nemu čierny boh smrti Tanatos, aby ho odvliekol do podsvetia, Sifyfos sa mu vyšmykol a Tanata zatvoril do železného suda. Ľudia prestali umierať a prestali sa báť bohov a prinášať im obete. Ďalším dôsledkom Sifyfovej ľsti bolo aj to, že vojny, v ktorých nikto neumieral, stratili zmysel, a tak nebolo v nich ani víťazov ani porazených. Preto najvyšší boh Zeus poslal k Sifyzovi boha vojny Area, ktorý ho premohol a tým vyslobodil aj boha smrti. Sifyfos však bohov znova preľstil a opäť unikol smrti.

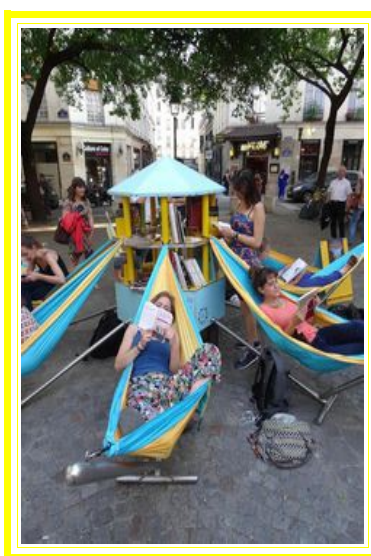
Tento nepríjemný problém v ríši bohov konečne opäť vyriešil Tanatos, ktorý vystihol chvíľu, keď víno oslabilo Sifyzovu pozornosť a silu, vytrhol mu dušu a odvliekol ho do podsvetia. Pretože hrozilo nebezpečie, že Sifyfov príklad by mohli nasledovať aj iní smrteľníci, rozhodol sa najvyšší boh Zeus pre príkladný a odstrašujúci trest. Sifyfos musí naveky váľať na vysoký vrch balvan, ktorý sa mu pred vrcholom vždy vyšmykne, skotúľa sa opäť dolu a on svoju prácu bude začínať znova. *To je teda tá nezmyselná, namáhavá, neľahká a tiež bezvýsledná – sifyzovská práca.*

Zdroj: <https://secondhandivanovo.ru/sk/detskaya-moda/sizifov-trud-znachenie-i-proishozhdenie-antichnogo-frazeologizma-chno.html>

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia.* Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Ked' miluješ knihy...

Zdroj fotografií: <https://sk.pinterest.com/pin/245094404696025428/>

"Som za vypožičiavanie kníh.
Keď človek knihu vlastní, povie si: Prečítaš si to inokedy."

Theodor Gottlieb von Hippel

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

				5			2	
8		1			9			
	7		2					
7					5	9		
				1			3	
		3						
3					2		4	
		4		9		1		5
9			4			3	7	

	7				9			8
2				7				
	8			4		2		6
		8	7	2		5		4
		7			5			9
		3			6		8	
	6					7	5	
		2						
9	5							

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882192. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Nadežda Mičáková, Bc. Ľudmila Pripučníková**